

גיליון מס. 2923 * כג ניסן תשפ"ו * 10 באפריל 2026
כפר הנשיא * עלון פנימי

עורכת: דורית צחור dorittb1963@gmail.com

יום השואה 2026:

ערב יום שני, 13 באפריל – יום שלישי, 14 באפריל

יום הזיכרון לשואה ולגבורה, או בקיצור יום השואה, מצוין בישראל מדי שנה בכ"ז בניסן ומוקדש לזכר השואה שהמיטו הנאצים ועוזריהם על העם היהודי בשנים 1933-1945 וזכר הגבורה היהודית באותה תקופה. מועד זה הוא יום זיכרון לאומי במדינת ישראל ונהוגים בו מנהגי אבלות אחדים.

מנגד, ברחבי העולם, למעט בישראל, יום הזיכרון הבין-לאומי לשואה מצוין ב-27 בינואר, התאריך שבו שחרר צבא ברית המועצות ב-1945 את מחנה ההשמדה אושוויץ מידי הנאצים.

ביום הזיכרון תהא בכל רחבי המדינה דומיה של שתי דקות בהן תשבות כל עבודה ותיפסק כל תנועה בדרכים; יקוימו אזכרות, עצרות עם, וטקסי התייחדות במחנות הצבא ובמוסדות החינוך; הדגלים על הבניינים הציבוריים יורדו לחצי התורן; תכניות השידורים ברדיו יביעו את יחודו של היום, ובבתי השעשועים יעלו נושאים ההולמים את רוחו.

מי האיש

דבר תורה לימי מלחמה שבהם הקם להורגך השכם להורגו:

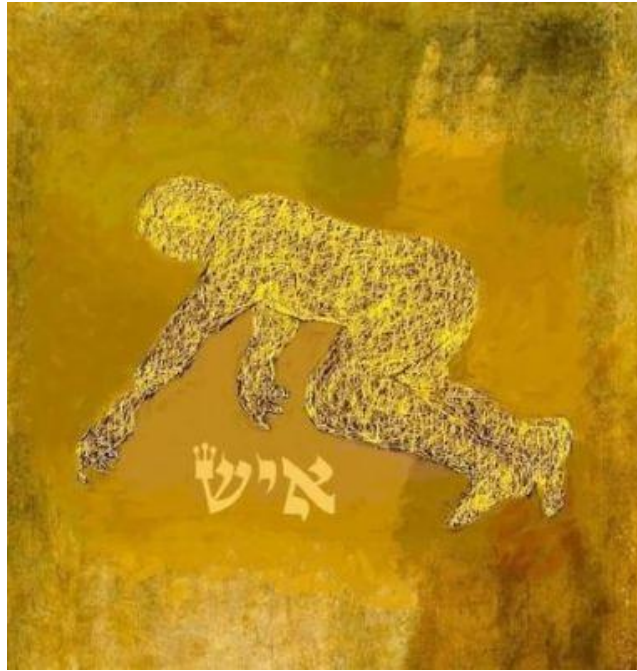
מי האיש החפץ חיים; אהב ימים לראות טוב. נצר לשונך מרע; ושפתיך מדבר מרמה. סור מרע ועשה טוב; בקש שלום ורדפהו. (תהילים פרק לד)

2. כבר בספר דברים לפני היציאה למלחמה עולה השאלה "מי האיש" באופן הנחרץ ביותר: ודברו השטרים אל-העם לאמר: מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו, ילך וישב לביתו, פן-ימות במלחמה ואיש אחר יחננו. וימי-האיש אשר נטע כרם ולא חללו, ילך וישב לביתו, פן ימות במלחמה ואיש אחר יחלנו. וימי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה, ילך וישב לביתו, פן-ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה. (דברים, פרק כ)

3. דוד המלך שהיה איש מלחמה ושפיכות דמים ושכל ימיו התאוה לבנות את בית המקדש וידיו שטבלו בדם מנעו זאת ממנו, הופך בתהילים לד מאיש עוצמה יהודית לאיש ברית שלום.

4. בשלושת הפסוקים, שהפכו למזמור כה נוגע ללב, הוא לוקח את השאלה מספר דברים ועונה עליה כך שהיא הופכת להיות דגם לאיש המתנהל לא במלחמה שבה הוא נדרש להרוג אדם אחר, אלא מצוי במאבק אינסופי ובלתי פוסק של שמירה על צלם אנוש בתוך הקהילה האנושית, בתוך המאבק על הקיום בסביבה של בני אדם אחרים הנאבקים גם הם על קיומם.

5. זוהי בעצם הצעה לפרקטיקה שבאמצעותה יממש ה"איש" את התביעה מפרקי אבות "במקום שאין אנשים השתדל להיות איש." רוצה להיות אחד כזה? תחיה הפוך משופך דם החי על חרבו. תהיה האיש החפץ חיים; אהב ימים לראות טוב. נצר לשונך מרע; ושפתיך מדבר מרמה. סור מרע ועשה טוב; בקש שלום ורדפהו. תגלם בעצם חיך את האיש החפץ חיים. בקיצור תהיה בן אדם.

רומן מרוקאי

1. לעתים נדירות קורה שדמות ספרותית קמה על יוצרה ותובעת שינויים בסיפור. לגמרי במקרה הייתי עד לאירוע מוחי כזה, ונותרתי בחיים כדי לרוץ ולספר לחבר'ה.

2. רומן מרוקאי

בוסקילה: הלו מאיר?

מאיר שלו: כן, מי זה?

בוסקילה: זה אני בוסקילה מרומן רוסי

מאיר שלו: היי בוסקילה יקר, איך אני יכול לעזור?

בוסקילה: תעשה לי טובה מאיר...

מאיר שלו: רק תבקש בוסקילה...

בוסקילה: אתה מוכן להוציא אותי בבקשה מהרומן...

מאיר שלו: רגע, מה זאת אומרת להוציא אותך מהרומן?

בוסקילה: תגיד בעצמך מאיר, איך קוראים לרומן...

מאיר שלו: רומן רוסי...

בוסקילה: אני בוסקילה, די, נמאס לי. מה יש לי לעשות ברומן רוסי? רוצה

לצאת...

מאיר שלו: אבל אם תצא כל הרומן יתמוטט, אתה חשוב מדי.

בוסקילה: חשוב או לא, רוצה החוצה.

מאיר שלו (מתחנן): בחייר בוסקילה אל תלך, אל תחרב לי את הרומן, אני אעשה כל מה שתבקש, כל תנאי פליז, רק תבקש...
 בוסקילה: טוב תירגע, חשבתי על משהו, אבל אני לא יודע אם תסכים...
 מאיר שלו: כל מה שתבקש, בחייר בוסקילה, רק אל תלך...
 בוסקילה: בסדר אני מוכן להישאר, בתנאי שתקרא לספר שלך רומן מרוקאי...
 מאיר שלו: אבל זה רומן רוסי לא רומן מרוקאי. ומה על חירות היוצר? לאן נגיע אם דמויות יתחילו להכתיב לסופרים שכותבים אותן את שם הספר שהם כותבים. זה יכול להיות סופה של התרבות כמו שאנחנו מכירים אותה.
 בוסקילה: או קיי בסדר איך שאתה רוצה. אז אני הולך. שלום. (הולך)
 מאיר שלו (קורא אל גבו המתרחק): נו באמת בוסקילה מה אתה נעלב, רק רציתי לבדוק את הנחישות שלך.
 בוסקילה: אז אתה מסכים?
 מאיר שלו: בסדר בוסקילה, בסדר, נקרא לו רומן מרוקאי.
 בוסקילה: אם ככה אז אני נשאר. (אומר לעצמו בקול) "רומן מרוקאי" וואלה איזה שם יפה ...

איפה המיירטים?

הלילה בין האזעקות הופיע לי בחלום דודו גבע ושר לי את "אומרים ישנה ארץ". אמרתי לו "דודו אתה שר ואני בוכה" אמר לי "אני לא שר גם אני בוכה".

אחר כך בכה שוב וביקש שאנגב חומוס במקומו, יען כי מתים לא יכולים לנגב חומוס משום שאין להם ידיים.

אחר כך נשמעה אזעקה ודודו גבע אמר לי "דודו נשבר כבר הז*ן, אתם נראים מלמעלה כמו ברווזים במטווח". ואז הוא התחיל להתפוגג תוך כדי שהוא מצווה עלי לצייר את זה במקומו כי הוא עצבני מדי. אז ציירתי.

פינת הקריקטורה השבועית: האידיאולוגיה של דונלד טראמפ בקיצור

• הפסקת אש

התעוררנו הבוקר למצב חדש. האם זה טוב ליהודים? האם זה רע לישראל? האם זה רע לגליל? אני לא חברה באף אחד מהפאנלים שיושבים באולפני הטלוויזיה והרדיו, אבל אני לא חושבת שיש למומחים האלה תשובות יותר טובות מאלה שיש לי. ואין לי תשובות, רק דאגה ל"מה יהיה?"

אין הפסקת אש עם החיזבאללה. מה זה אומר לגבינו כאן בגליל? ימים יגידו, השעות הקרובות תגדנה.

מה שברור, זה שצריך יהיה להשקיע המון כסף כדי להשיב את קריית שמונה לאיזושהי נורמליות. אני מקווה שתושבי העיר יזכרו לממשלה הנוכחית את ההפקרה, שוב ושוב. הממשלה הזאת לא זו בלבד שהיא אינה מסוגלת להתייחס לקריית שמונה כמו שמגיע לה בהיותה עיר בישראל, הממשלה הזאת ממש לא רוצה לעשות כלום למען קריית שמונה.

קריית שמונה, מטולה, אביבים, כפר יובל, מלכיה, וכל הישובים בצפון הארץ, מגיע לכם הרבה יותר!

• אביב הגיע? פסח עבר.

הערב נחזור מ"כולו מצה" ל"חמץ ומצה", והגשם ממשיך לרדת. על פי הפריחה השופעת והנוף הירוק ירוק, אנחנו בעיצומו של האביב, והגשם ממשיך לרדת. עד כה ירדו למעלה מ-432 מ"מ, שהם 81.5% מהממוצע הרב שנתי (לעומת 255 מ"מ שירדו בשנה שעברה עד לתאריך זה).

• יום הזיכרון לשואה ולגבורה

ייתכן שהמצב הבטחוני לא יאפשר לנו לרדת אל האנדרטה לזכר בני משפחותינו אשר ניספו בשואה, אבל לא ימנע מאתנו לזכור ולהזכיר את יקירינו אשר נרצחו על ידי הגרמנים הנאצים יימח שמם.

אני שייכת לדור שגדל בלי סבא וסבתא, דור שחגג את ליל הסדר במסגרת מצומצמת מאד.

אני יושבת מול המחשב, ומאחורי המחשב, על אדן החלון מצויות תמונותיהם של בני משפחתי שנספו, ושלא זכיתי להכירם. יהא זכרם ברוך.

שבת שלום לכל קוראינו באשר הם שם. נקווה לימים טובים.

תמר וולפין

@@@@@@@@@@@@@@

פִּינֵת הַהֶנְצָחָה | דוד אלמן

נוקי שיין ז"ל - (24/1/1989 - 22/10/1921)

נוקי הינו חבר קבוצת המייסדים - הוותיקים - של כמפר הנשיא.
 נוקי עבר מרוקחות לחקלאות ואת ההכשרה עבר בחוות שמריהו.
 השם נוקי וענף הכרם לשעבר, מחוברים הוויתית חזק ביחד.
 עם סגירת ענף הכרם עבר נוקי למטע ובגדול - חקלאי חקלאי!!
 נוקי השאיר אחריו זכרונות שילוו אותנו עוד שנים רבות.

<https://khbbm1.wixsite.com/1989-02>

הביא דוד אלמן - פניות כלשהם הפנו אלי - רק לא בטלפון (בעיית שמיעה)

מיהו יבגני גרובשטיין?

במסגרת העבודה בארכיון אנו זוכים לכל מיני פניות, מהן מרגשות מאוד.

השבוע הגיעה אלינו פנייה מאישה בשם נטלי, שאחיה הבכור הוא חלל צה"ל. היא נלחמה שיונצח כחלל צה"ל, באותה נחישות שהוא הפגין בחייו הקצרים. והצליחה. עד היום היא משקיעה הרבה כדי להכיר אותו כמה שיותר, ומכיוון שעם עלייתו ארצה מלטביה הוא למד אצלנו באולפן לעברית, היא ניסתה באמצעות הפייסבוק ליצור קשר עם מי שהכיר אותו כאן ב-1993. לשמחתי, בזכות יצחק עדר וצוות האולפן לשעבר, מצאתי כל מיני מסמכים רלבנטיים, ששמחו אותה ואת שאר בני המשפחה מאוד. במקביל יצרתי קשר בינה לבין שמחה ארנולד, שהייתה המורה שלו לעברית.

כאשר המצב הבטחוני יאפשר, נטלי מתכוונת לבקר כאן, להכיר את המקום הראשון בו חי יבגני עם הגעתו ארצה. בהמשך ההכרות עם נטלי למדתי כמה חשוב לה שכמה שיותר אנשים יכירו את יבגני וכמה מיוחד ומעורר השראה הוא היה. לכן החלטתי לפרסם את סיפורו גם כאן ב"דברי".

יבגני גרובשטיין תקציר מאתר יזכור

בן סימה וסולומון. נולד ב- 26.4.1974 בלטביה (אז – ברית המועצות). כשהיה ילד נפרדו הוריו, בהיותו בן שלוש-עשרה נולדה אחותו למחצה נטליה.

בפברואר 1993 עלה לבדו לישראל, בשל רצונו לחיות כאן ולשרת בצבא.

כעבור כשנה התגייס לצה"ל. אחרי שסיים טירונות שובץ כנהג בחטיבת "גולני", שירת בעיקר כנהג של אמבולנס וקומנדקר בגדוד גולני ששהה ברצועת הביטחון בדרום לבנון. במהלך שירותו עלתה ארצה משפחתו. ב-1995 נשא לאישה את מאיה, שאותה הכיר בלטביה ומשנפגשו מחדש בארץ ניצתה אהבתם.

ביום ראשון 10.3.1996 נהג יבגני בשיירה שיצאה מלבנון, וכחצי קילומטר מצפון לגבול ישראל (שער פאטמה) הרכב עלה על מוקש. מפקד הרכב סמל ראשון ארז-טל דוד נהרג במקום והאחרים נפצעו.

יבגני נפצע קשה. הוא הוטס לרמב"ם, עבר ניתוח אך נותר משותק מצווארו ומטה.

הוא החל תהליך שיקום ארוך שבו למד מחדש תפקודים בסיסיים, למד מאפס לדבר, לשתות ולאכול. אט אט השתפר מצבו, כשבמהלך השיקום שמר על אופטימיות, הבין את מצבו, בחר בחיים ואף ידע להיות אוזן קשבת לנכים אחרים ונתן תקווה לרבים מהם.

אחרי כשנה וחצי בשיקום עבר עם רעייתו מאיה לבית בכרכור, שבו התנהל בליווי של מטפלים צמודים. כעבור שנים אחדות התגשם חלומם ונולדה הבת סיוון, אחריה נולדה הבת חלי.

יבגני היה אבא מושלם, סיפרו בני המשפחה. הגיע למסיבות בבתי הספר והגנים, ביקש להיות נוכח עד כמה שאפשר. הרבה לטייל עם הבנות בגני חיות, לבלות בגני שעשועים וליהנות יחד מהים. לחבק את הבנות לא היה מסוגל בשל מצבו, אבל אמר שהוא מוצא נחמה גדולה ביכולת שלהן לחבק אותו.

מגיל צעיר תחביבו העיקרי היה משחק השחמט, ועם הזמן התחביב תפס מקום מרכזי בחייו. קרא ספרים, למד בעזרת מורים שהגיעו לביתו, והחל להשתתף בתחרויות שחמט המתנהלות בהתכתבות בין השחקנים.

עם השנים אף צורף לנבחרת ישראל במשחק שחמט בהתכתבות, ובאליפות זכה במקום שני.

יבגני החל ללמוד באוניברסיטת חיפה. בהמשך פרש ותכנן ללמוד להיות קואצ'ר, מורה ומדריך לחיים. אוהביו העידו שאכן כל מי שהגיע אליו לשיחת מוטיבציה פגש אדם חזק עם רצון עז לחיים. הוא הקים אתר אינטרנט בשפה הרוסית שנקרא "אני אופטימיסט", דרכו דיבר עם נכים ברחבי העולם וניסה לחזק אותם.

כך כתב באתר בפרסום מ-2010: "פעמים רבות אני אומר, שלהנות ממה שקיים, הרבה יותר טוב מאשר להרגיש חרטה וצער על מה שאין... יש דברים שאנחנו פשוט לא יכולים לשנות, צריך לקבל אותם כמו שהם וזהו.

אף אחד ושום דבר לא יצליחו להחזיר לי את האפשרות לקום וללכת. אפשר להתחיל לרחם על עצמך, לחפש אשמים, לומר בלי סוף למה אני. זאת גישה שתעמיד אותי על הרגליים? ברור שלא! ככל הנראה מחשבות מהסוג הזה יביאו רק דברים רעים.

במקום זה, אני בוחר לשמוח מאושר מהצחוק המתגלגל של הבנות שלי, לצעוק עד אובדן הקול שלי כשאני מעודד את קבוצת הכדורגל שאני אוהב, או ליהנות

ממשחק נפלא של שחמט שבו זכיתי באחד הטורנירים. והרשימה עוד ארוכה. גם אם זה לא ייתן לי את האפשרות לקום על הרגליים, זה ייתן לי המון דקות מאושרות. אני באמת מאושר בגלל שאני בוחר ורוצה להיות מאושר.

יש עוד המון דברים שבשבילם צריך לקום כל בוקר. בשבילי בראש ובראשונה אלו הבנות שלי, המשפחה שלי, הרי הם זקוקים לי לא פחות ממה שאני זקוק להם. ויש עוד מיליון ואחת סיבות.

אני רוצה שוב לומר, שחובה לשים לעצמך מטרות ויעדים חדשים ולנסות להגיע אליהם.

אבל בדרך מומלץ ורצוי ליהנות ממה שיש כרגע".

במהלך השנים הידרדר מצבו של יבגני. במחצית שנת 2013 נדם ליבו.

יבגני גרובשטיין נפטר ביום 26.6.2013. בן שלושים ותשע בפטירתו.

הובא למנוחות בבית העלמין בכרכור. הותיר אישה ושתי בנות, הורים ואחות.

מצרפת קישור לדף של יבגני באתר יזכור, למי שמעוניין לקרוא ביתר פרוט, או להדליק נר לזכרו.

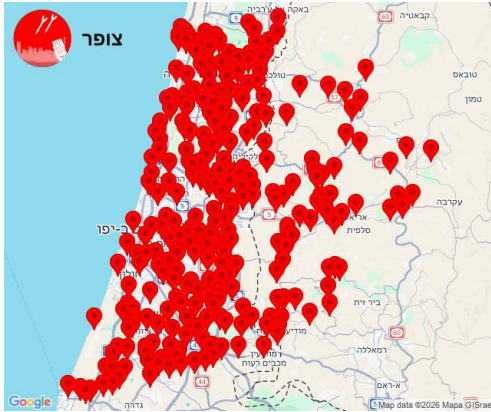
[לאתר יזכור](#)

רחל גינת

שירי מלחמה

אמא, כמה זמן זה חופשת מלחמה / עומרי גליקמן

למה יש רעמים עכשיו אם לא יורד עכשיו גשם?
ומה ציפורים עושות כשיש אזעקה?
למה היום היה לנו רק קצת לילה?
ומעניין איך יקראו למלחמה של שנה הבאה.

אמא אני לא מתרגש, אזעקות הן כל חיי.
ואת הצבא שלי כי את שומרת עלי.
אמא, כמה זמן זה חופשת מלחמה?
ולמה יש תותים אדומים על כל המפה?
אולי הכל יפסיק ברגע אם נגיד סליחה. אמא
אמן כל הלב של העולם יתמלא כבר אהבה.
אמא, אמא

גם כשיש עננים השמש לא נעלמת
אני חושב שיהיה לנו טוב כי חייב להיות
אולי נגיד לטילים שאנחנו באמצע פרק.
הלוואי ויחזרו כבר ההופעות.

אמא, אני לא מתרגש אזעקות הן כל חיי.
ואת הצבא שלי כי את שומרת עלי.
אמא כמה זמן זה חופשת מלחמה
ולמה יש תותים אדומים על כל המפה?
אולי הכל יפסיק ברגע אם נגיד סליחה, אמא.
אמן כל הלב של העולם יתמלא כבר אהבה.
אמא, אמא....

ברוך אתה אלוהינו מלך העולם שהכל יהיה בסדר.

פינת הטיפים:

15 שימושים מפתיעים לשימוש בקליפות ביצים לגוף וברחבי הבית

עורך: עופר בר אל

אם ישאלו אתכם מה אתם עושים עם קליפות הביצים שנותרו לאחר הבישול, בוודאי תענו כי אתם זורקים אותן למקומן הראוי - בפח. לא רבים יודעים זאת, אך לקליפות הביצים יש שימושים רבים ומגוונים, שיכולים לעזור לכם לשמור על הבריאות, על הבית ועוד שימושים רבים. הכירו את 15 השימושים המקוריים ביותר בקליפות ביצים.

1. **מזון לעציצים** - טחנו קליפות ביצים יחד עם פולי קפה משומשים ביחס של 4 גרם קליפות על כל גרם פולי קפה. פזרו את התערובת בעציצים ובגינה כדי להצמיח שתילים גבוהים ובריאים במיוחד.

2. **מי השקייה מועשרים** - הניחו כמה קליפות ביצים מרוסקות בצנצנת ומלאו אותה במים. השתמשו במים מהצנצנת כדי להשקות את עציצי הבית. תוספת הסיידן מקליפות הביצים תספק הזנה ובריאות לצמחים.

3. **השחזת להבים** - שמרו קליפות ביצה במקפיא למשך יומיים ואז העבירו אותן לבלנדר. הוסיפו מעט מים וקליפות והפעילו את הבלנדר כדי להשחז את הלהבים ולגרום לו לעבוד כמו חדש.

4. **תוספי סידן** - שטפו את קליפות הביצים והניחו להן להתייבש בשמש. לאחר שאספתם כמות, טחנו את הקליפות במטחנת קפה או תבלינים עד ליצירת אבקה אחידה ועדינה. מזגו את האבקה לתוך קפסולות ריקות כדי ליצור גלולות תוסף סידן טבעי.

5. **תרופה לכלבים** - עקבו אחר הוראות ההכנה של תוסף הסידן. אם הכלב שלכם סובל משלשולים, פזרו כפית מהאבקה במזון שלו כדי לעזור לו להחלים במהרה.

6. **חיזוק מינרלי** - מזגו מיץ לימון סחוט טבעי מעל קליפות הביצה והשאירו את הקליפות במיץ למשך שבועיים במקרר. הוסיפו מעט ממיץ הלימון לשייקים ולמיצים טבעיים כדי לקבל תוספת מינרלים חיונית לבריאות.

7. **חומץ מועשר** - צרו בעצמכם חומץ מועשר בסידן על ידי טבילת קליפות ביצים מרוסקות בחומץ תפוחים. השאירו את הקליפות בחומץ למשך 6 שבועות לפחות כדי להגיע לתוצאות הטובות ביותר.

8. **חיזוק העצמות** - סידן ציטראט הוא תוסף מזון המסייע לגוף בספיגת הסידן, חיוני לשמירה על צפיפות העצם ועוזר למנוע אוסטאופורוזיס. כדי להכין את התוסף בעצמכם, שטפו היטב קליפות ביצים והניחו להן להתייבש. טחנו את הקליפות והוסיפו להן ליטר מיץ לימון על כל ביצה. כסו את הכלי והניחו לו לשבת. מיץ הלימון ימיס את הקליפות ואתם תקבלו סידן ציטראט טבעי.

9. **מלבין כביסה** - הכניסו חופן קליפות ביצים נקיות ושתי פרוסות לימון טרי לשקיק קטן עשוי מ בד גבינה. הוסיפו את שקיק הקליפות למכונת הכביסה כדי למנוע מאבקת הכביסה להשאיר משקעים אפורים על הבגדים.

10. **הרחקת מזיקים** - פזרו קליפות ביצים מרוסקות בערוגה שבגינה כדי למנוע מחלזונות להגיע אל הפרחים שלכם ולאכול אותם. הקליפה המחוספסת עוצרת את התקדמותם של החלזונות.

11. **ניקוי לגורס האשפה** - השליכו כמה קליפות ביצים לגורס האשפה שלכם והפעילו אותו כדי להשחז ולנקות את הלהבים שלו.

12. **גיר ציור** - טחנו היטב קליפות של 5-8 ביצים, הוסיפו להן כפית מים חמים, כפית קמח וצבע מאכל לבחירתכם. ערבבו היטב ודחסו את התערובת לתוך גלילי נייר טואלט משומשים. לאחר שהתערובת התייבשה, תוכלו להשתמש בגיר שנוצר כדי לצייר על המדרכה, לסמן מדידות ועוד שימושים שונים.

13. **מקרצף מחבתות** - הניחו כמה קליפות ביצה מרוסקות במחבת קשה לניקוי ושפשפו את פני המחבת בחוזקה עם מטלית או ספוג. קליפות הביצה אמנם ישברו, אך הן גם ינקו את פני המחבת מכל המזון השרוף שנדבק אליהן.

14. **מזון ציפורים** - קליפות הביצים יכולות להוות מזון נפלא לציפורי בר נודדות. אפו את קליפות הביצים בתנור במשך 20 דקות בחום של 120 מעלות. לאחר האפייה, רסקו את הקליפות ופזרו אותם בגינה כדי למשוך אליה ציפורים נודדות. הסידן שבקליפות הוא חיוני לציפורים במיוחד לפני עונת הקינון.

15. **שיפור לאיפור** - טחנו את קליפות הביצה לאבקה דקה והוסיפו אותה ללק כדי לחזק את הציפורניים. ערבבו את אותה האבקה עם מעט מים והקפואו אותה בתבנית. מרחו את קוביית הקרח עם אבקת הביצה על הפנים כדי להפחית ולהעלים קמטים קטנים. הוספת האבקה לקרם הלחות תעניק רכות לעורכם.

חשוב לזכור: במידה ואתם לא משתמשים בקליפות של ביצים שבושלו (ביצים קשות או רכות) יש לשטוף את הקליפות היטב במים רותחים או עם אמצעי ניקוי טבעי אחר.

10.4 רותם הלפר

שלומי אלאני

ים גבאי

12.4 שרון כרמי

14.4 פדהצור כהן

עדי יזרעאלי

16.4 דנה סולומון

דניאל פרימוסט

סיפור לשבת

שמי מרי. אני בת 67. הבוקר, כשבעלי התעורר, הוא לא קרא לי. הוא חיפש את "אנה".

אנה היא אימו. היא נפטרה בשנת 1993.

אתמול, עובדת שירותי הרווחה התקשרה שוב. "גברת מרי", אמרה בקול עייף, "אנחנו צריכים לבדוק האם מצב הטיפול הביתי שלך עדיין מתאים. איך את מסתדרת, אני יודעת שהעלויות כבדות".

רציתי לצחוק. רציתי לצרוח. רציתי לומר, "את בכלל יודעת מה המשמעות של 'עלות' באמת? זה לא הקבלות על חיתולים למבוגרים שממלאים את המחסן שלי. זה לא מה שנותר מהפנסיה שלנו שנעלם בבית המרקחת. העלות האמיתית היא כשהגבר שאהבת במשך 48 שנים מסתכל עלייך בנימוס ושואל אם את האחות החדשה".

כמובן שלא אמרתי שום דבר מזה. פשוט עניתי, "אנחנו מסתדרים, תודה". כי זה מה שתמיד עשינו - הסתדרנו.

פגשתי את סטיבן שלי בלילה קר של אוקטובר בשנת 1975. הייתי בת 18, הוא היה בן 19. העיירה הקטנה שלנו הריחה כמו מדרכות לחות ועשן של עצים באח. הוא בדיוק חזר מהצבא. ישבתי על היציע במשחק כדורגל, רועדת מקור. הוא לא היה מהשחקנים הכוכבים. הוא היה מהשקטים, אבל הוא זה שהביא לי כוס תה חם מהקיוסק ולא צחק כששפכתי אותה על המעיל שלי. הוא פשוט הוריד את הז'קט שלו וכרך אותו סביב כתפיי. שנה לאחר מכן, הוא הציע נישואין באותו מגרש חניה, אחרי עוד משחק שבו קבוצתו הפסידה. הטבעת שנתן לי לא הייתה חדשה - משומשת, פריט משפחתי שעובר מדור לדור.

"מרי", הוא אמר, "אין לי הרבה. אבל אעבוד קשה. אני מבטיח. נבנה חיים ביחד".

ועשינו זאת. לא היה לנו הרבה כסף - אבל הייתה לנו אהבה. הדירה הראשונה שלנו הייתה זעירה, תמיד הריחה כמו תפוחי אדמה מטוגנים של השכן. סטיבן עבד במפעל על פס הרכבה. אני לימדתי בבית ספר יסודי.

חסכנו בכל. גזרנו קופונים, תיקנו בגדים ישנים, נהגנו במכונית ישנה עד שהתפרקה. בנינו את חיינו לא במחוות גדולות, אלא בסבלנות, עם מאות ארוחות צהריים ארוזות ששלחתי איתו לעבודה. בנינו בית. שתלנו עץ אלון בחצר. גידלנו בן ובת שגדלו באמונה שאביהם הוא האיש החזק בעולם. אבל לחיים יש דרך להזכיר לך - שום דבר לא נמשך לנצח.

כשסטיבן הגיע לגיל 53, במפעל היו צמצומים והם פיטרו אותו. הוא איבד את עבודתו, את ייעודו ואת גאוותו. הוא ניסה למצוא משהו אחר. אבל מי צריך גבר בן 53 שהכישורים היחידים שלו הם הרכבת מכונות שאף אחד כבר לא משתמש בהן? הוא הפך לבלתי נראה. שנה לאחר מכן הגיעה האבחנה ההרסנית. אלצהיימר מוקדם. ממש מוקדם.

בהתחלה, אלה היו דברים קטנים. מפתחות שאבדו. פניות שהוחמצו בכבישים מוכרים. הוא התבדח, "נראה שגם המוח שלי בצמצומים, מרי".
וצחקו.

אבל לאט לאט השנים לקחו אותו ממני. האיש שיכול היה לשפץ מנוע בעיניים עצומות, לא הצליח להבין את שלט הטלוויזיה. האב שלימד את בנו לנהוג, התחיל ללכת לאיבוד בחצר שלו. ואני... הפכתי למישהו אחר. מטפלת. אחות. מגינה על כבודו.

אנשים אומרים לי עכשיו, "את צריכה לדאוג לעצמך. את לא יכולה למזוג מכוס ריקה". הם מתכוונים לטוב. אבל הם לא מבינים. להישאר זו לא בחירה שאת עושה פעם אחת, מתחת לחופה. זו בחירה שאת עושה מאה פעמים ביום. זו הבחירה שאת עושה כשאת מוצאת את תמונת החתונה שלך קרועה לחתיכות - כי הוא לא זיהה את האנשים שבתוכה. זו הבחירה שאת עושה כשאת עוזרת לו להתרחץ ולהתלבש, במהירות ובעדינות, כדי שאף אחד מכך לא ירגיש בושה. זו הבחירה שאת עושה כשאת בוכה רק במקלחת כדי שהוא לא ישמע.

בחודש שעבר, בנו מייקל בא לבקר. הוא אדם טוב, גר עכשיו בניו יורק. הוא התיישב ליד השולחן, וסטיבן הסתכל עליו ושאל, "אתה כאן כדי לתקן את התנור?"

ראיתי את ליבו של מייקל נשבר. אבל הוא חייך ואמר, "כן... רק בודק דברים".

באותו לילה, אחרי שסטיבן נרדם, ישבתי במרפסת, זועמת. לא עליו - אף פעם לא עליו. אלא על המחלה. על החיים. על הכול. לרגע חשבתי לעזוב. פשוט להיכנס למכונית ולנהוג, לנסוע רחוק. אבל לא עשיתי זאת. חזרתי פנימה, משכתי עליו את השמיכה, ושכבתי לידו.

בשבוע שעבר חגגנו 45 שנה לנישואין. לא ציפיתי שהוא יזכור. אך יזכור.... אבל בסביבות הצהריים הוא קרא: "מרי"? קולו היה צלול. זה היה הוא, כמו פעם. רצתי אליו. "אני כאן".

הוא שלף קופסת קטיפה קטנה.

"קניתי את זה... לפני שנים... כשעוד ידעתי איך ולמה", הוא לחש. "זוכרת שלא היה לי כסף לקנות טבעת חדשה כשהצעת לי נישואין? כשהיה לי סוף סוף, קניתי ושמרתי את זה לרגע המתאים לתת לך. כנראה שכחתי, את יודעת שיש לי צמצומים גם במוח. עכשיו נזכרתי בזה, יום נישואין שמח".

בפנים הייתה טבעת מקסימה, ופתק חדש בכתב יד רועד:
"על כל יום שנשארתי".
ונשברתי.

הוא ליטף את שיערי בעדינות: "זה בסדר... את האישה שלי, האישה של חיי".

כמה שעות לאחר מכן, הוא נעלם שוב אל תוך הערפל. אבל זה לא שינה. העיקר שהוא ראה אותי, אפילו רק להרף עין. וזה הספיק. אהבה היא לא מה שיש לנו בהתחלה - הפרחים, התמונות, החיזורים, הרגעים המושלמים. זו רק ההקדמה. אהבה אמיתית היא מה שנשאר כשכל השאר מתפרק.

עיבוד מאנגלית לעברית – חמדה גלעד ©

